

ANUL II. No. 1 450621

1 Februarie 1887

REVISTA ISRAELITA

Apare la 1 și la 15 ale fie-cărei luni

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMARUL

Articole de fond : Omul cu două fețe ; Scrisoarea d-lui N. Blaramberg cu răspunsul d-lui Ad. Franck. — Corpurile legiuitoare : Adunarea Deputaților ; Senatul. — Cronica internă : Diferite știri și fapte. — Corespondența : Craiova, București. — Cronica externă : America. — Știința, literatura și bibliografia : Comunitatea din Roman, descriere istorică. — Sumarul Revistelor. — Anunțuri.

BUCUREȘTI

Redacțiunea și Administrațiunea :

STRADA MIRCEA-VODA 12.

BIBL. CENTR. UNIV. CLUJ.

Nr. 887 - 1959

PRETUL ABONAMENTELOR

Pe an	14 lei	} Pentru toată țara
Pe 6 luni :	7,50	

PENTRU STRAINATATE :

Pe an :	20 franci
Pe 6 luni :	10 franci

Prețul unui număr : 1 leu

ANUNCIURI : 50 bani linia

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REVISTA ISRAELITA

OMUL CU DOUE FEȚE.

Am publicat la timp importanta scrisoare a d-lui A. Franck¹⁾, fost profesor la Collège de France și membru al Institutului Franței, în care mulțumind d-lui N. Blaramberg pentru trimiterea insemnatei sale opere, intitulată: «Incercare comparată asupra instituțiilor și legilor României din timpii cei mai depărtați și până în zilele noastre», a atins și chestiunea Israelită.

O parte a acestei scrieri se ocupă cu Evreii din țară, și tocmai la această se rapoartă scrisoarea menționată a d-lui Franck, care și exprimă mirarea sa că și un spirit așa de luminat ca d. Blaramberg nu se poate desbrăca de ura confesională și de prejudecăți învechite. Intre altele spune vestitul învățat francez: «Evreii au putut fi mărșavi pretutindenii unde au fost mărșaviți. În țările însă unde societatea i-a admis în sinul său, recunoscându-li, după nobilele expresiuni ale adunării constituante din 1789, «drepturile omului și ale cetățeanului», nici o virtute morală și patriotică nu li-a lipsit».

Fiind cât-va timp bolnav, d. Blaramberg numai în zilele din urmă a fost în stare să respundă d-lui Franck, silindu-se a demonstra cum că pasajele ostile Evreilor și aflate în cartea d-sale sunt „niște împrumuturi făcute unei opere a lui Colson, fost secretar al consulatului gene-

1) Vezi *Revista Israelită*, anul I pag. 484 urm.

Revista Israelită, Anul II. No. 1.

ral al Franței pe țermurile Dunărei». D. Franck a greșit dar adresa, nu pe d. Blaremburg trebuia să acuze, ci pe Colson, compatriotul său.

Publicăm mai la vale intregul răspuns al d-lui Blaramberg cât și a doua scrisoare a d-lui Franck și rugăm pe cititorii noștri să le studieze amândouă cu atențiunea ce o merită. Noi din parte-ne ne mulțumim a comenta câte-va pasaje din răspunsul d-lui Blaramberg spre a arăta intru cât i-a fost dat să se spele de reproșele eruditului francez și să arunce toată vina pe spatele fostului secretar al consulatului francez.

Înainte de a trece la această, să ne fie permis a rectifica câte-va ne-exactități din răspunsul d-lui Blaramberg.

D-lui vorbește de o imigrare continuă și crescândă a Evreilor din țările vecine în România, în loc să vorbească de curentul de emigrare a Evreilor ce ia din zi în zi proporțiunii mai mari. Nu e frumos din partea d-lui Blaramberg să inducă în eroare pe d. Franck, care nu are mijloace de a controla afirmările corespondentului său român. Apoi d. Blaramberg descrie pe Evreii, veniți acum 20 și mai mulți ani din Rusia, Polonia și Ungaria parcă toți ar fi fost hoți, tâlhari, sêlbatici și conspiratori, uitând a observa d-lui Franck, care abia știe aceasta, că acei Evreii au fost în foarte multe orașe și târgușoare cei d'intîi negustori și meseriași din țară și că între acești Evreii, cari după susținerea d-lui Blaramberg, ar fi cu desêvêrșire vrăjmași la ori-ce asimilare cu limba, moravurile și aspirațiunile țerei, se găsia un *Rosenthal*, ungur de naștere, care la 1848 'și a vêrsat sângele pentru libertatea României, și un *Barasch*, galițian de naștere, care a fost 12 ani profesor public și căruia mulți bărbați învêțați încă în viață 'i datoresc cunoștințele lor în istoria naturală și fizică. De la un creștin al veacului al XIX ne așteptam la atâta dreptate să menționeze și aceste lucruri, fie și în treacăt, mai cu seamă față cu o persoană care poate nu le știe încă.

D. Blaramberg a și uitat să scrie d-lui Franck că nu toți Evreii din România sunt venetici, imigrați în timpul recent în țară, ci că sunt între dênșii chiar foarte multe familii atît în Moldova cât și în Muntenia, cari sunt poate mai vechi aci în România de cât însăși familia d-sale. Să

ne scuze d. Blaramberg dacă greșim, dar atât e sigur și incontestabil că acum 300 de ani a fost deja o comunitate Israelită în București, cea din Iași, Piatra, ș. a. e și mai vechiă. Ne mirăm foarte că d. Blaramberg a trecut cu vedere și aceasta, cu atât mai mult că în cercetările sale minuțioase «asupra legilor și instituțiilor României» a trebuit să dea peste urmele Evreilor în țară în «timpii cei mai depărtați». Rău a făcut d. Blaramberg că n'a menționat această împrejurare d-lui Franck, căruia studiile sale filosofice nu 'i permit să se ocupe de aproape cu istoria specială a țerei noastre.

«Când o țară ajunge a număra cincisute de mii de Israeliti asupra unei populațiuni de cincimilioane de locuitori, atunci există în adevăr o mare primejdie națională pe care cine-va trebuie să o preîntâmpine cu ori-ce preț».

După noi d. Blaramberg avea datoria să arate d-lui Franck datele statistice după care evaluează pe Evrei la o cifră așa de colosală și în cazul de nu există asemenea date oficiale ori oficioase ce pot confirma susținerea sa, trebuia să trimită pe eruditul francez la memoriul rep. ministru B. Boerescu din anul 1879 unde găsim că în toată țara nu sunt de cât cel mult 300,000 Evrei. D. Blaramberg așterne toate afirmările sale cu o siguranță care nu permite nici o îndoielă și în realitate ele, cum am arătat, nu sunt de loc fundate și dovedite. Noi le știm toate acestea, dar d. Franck, de unde să le afle? Ne pare rău, suntem însă siliți a o spune, procedarea d-lui Blaramberg nu e corectă și leală.

Încă o observare și trecem la subiectul nostru.

Ca dovadă că Româniî nu sunt mișcați în cestiunea noastră de idei învechite, amintește d. Blaramberg «că nu mai departe de cât la 1848, în Muntenia, unde marea parte a elementului semitic era cel puțin pe atunci, spaniol»—iar o susținere ne-exactă, căci spaniolii în tot-d'una au fost în minoritate, comunitatea lor cea mai însemnată în Capitală are cel mult o vechime de 100 ani¹⁾—«guvernul provisoriu n'a esitat un minut de a decreta o

1) Vezi Dr. Julius Barasch în Anuarul Wertheimer 1854—1855 pag. 260.

emancipare în grămadă». Această amintire istorică e ne-complectă, nu există nici o singură familie Israilită, fie spaniolă ori germană, care datorește naturalizarea sa anului 1848.

Pasagele, ce avem a le comenta, arată că d. Franck a fost în drept să reproșeze d-lui Blaramberg ura sa confesională și vederile sale învechite și că acesta din urmă nu se va putea spăla nici o dată de aceste acuzări și că toate silințele sale de a trece în ochii eruditului francez de om liberal și cu idei umane, sunt zadarnice. În Franța, unde ideile liberalismului sunt înrădăcinate, chiar la cei mai conservatori și unde nimene nu poate presupune ca un om cult și învățat să fie inspirat de netoleranța religioasă și de ura în contra unui neam, acolo scuzele d-lui Blaramberg pot să găsească crezământ, noi, care cunoaștem trecutul d-lui Blaramberg și mai cu seamă rolul trist ce a jucat cu ocaziunea revisuirii articolului 7 din Constituțiune, datorî suntem a declara, tare și fără sfială, că d-lui n'a fost sincer și leal față cu d. Franck și că n'a zis acestuia *convincțiunea sa intimă* privitoare la Evrei. Spre a dovedi aceasta ar ajunge să amintim că la 1879 d. Blaramberg a prezentat Camerei o moțiune, iscălită între alții și de d. Eduard Gherghel, cunoscutul evreofag și președintele fostului congres antisemitic din București, în sensul să nu se modifice în favoarea Evreilor numitul articol, care a exclus pe orî-ce ne-creștin de cetățenia Română. A admis d. Blaramberg ca articolul în chestiune trebuie să fie modificat, altă dată, dar numai în favoarea orî-cărui străin afară de Evrei, cărora nici odată n'a vrut să acorde drepturi politice. Afară de această moțiune mai avem și alte dovezi.

În discursul, ce a ținut în ședința din 4 Septembrie 1879 ¹⁾ a vorbit cu totul alt-fel de cât scrie d-lui Franck în anul 1887.

Adresându-se ereditului francez spune d. Blaramberg: »Imî place a crede că mă socotiți tot așa de incapabil de o indelicateță oare-care față cu d-ta, *ca de a găsi în mine un campion odios și un zelator fanatic al netoleranței*

¹⁾ Vezi „Monitorul Oficial“ No. 201, pag. 575, urm. din 5 (17) Septembrie 1879.

religioase," vorbind însă după «înălțimea modestei noastre tribune române,» declamă :

»Intre moartea prin cea otravă lentă a jidovului și moartea prin fer și foc prefer pe cea din urmă, căci degradă mai puțin.» Vorbește așa un creștin al veacului al XIX saū «un campion odios și un zelator fanatic al netoleranței religioase?»

Și când esclamă cu pathos d. Blaramberg la 1879 : »Sermane și scumpe umbre ale eroilor căzuți în șanțurile Plevnei cum trebuie să vă svîrcoliți în recile voastre morminte la ideea că n'ați murit de cât să faceți loc la vetrele voastre pustiї, poporului evreesc !» nu vorbește ca un fanatic din evul meziū ?

Fiind față cu d. Franck, d. Blaramberg se laudă : «Nu am nici prejudecăți confesionale, nici prejudecăți de carte și încă mai puțin de neam», iar în Camera română zice : «In sfîrșit, și acesta va fi ultimul meu cuvânt, coborându-mă de la această tribună este, că prefer să mor român și în legea părinților mei, de cât să trăiesc ebreu și în legea Talmudului.»

În scrisoarea sa către învățatul francez spune d. Blaramberg : «Departee de a fi vrăjmașul oamenilor ce nu aparțin aceleași Biserici saū aceluași sînge cu mine, nu vîd din contra fericire și progres dăinuitor pentru omnire de cât într'o înfrățire a tuturilor păturelor sociale și a tuturilor popoarelor», fiind alături cu d. Gherghel și Rosetti Tetzcano, autorul unui pamflet urât în contra Evreilor, ¹⁾, face mărturisirea : «Adevărul adevărat iată'l este : *că nu vrem neamul evreesc nici dacă s'ar creștini.*»

Vorbind cu lumea civilizată, represintată printr'un membru al Institutului Franței, d. Blaramberg se scuză susținînd : «O repet, departee de a fi împănat cu prejudecăți din alte timpuri, mî ar fi din contra foarte lesne de a dovedi cu mărturiї din cele mai irecuzabile, că n'am esitat chiar de a mă lupta în favoarea coreligionarilor d-tale atunci când fură expuși la siluire și când aū fost amenințați d'o isgonire în grămadă, de guvernul din acel timp ; a fost tot astfel când cu introducerea articolului 7 din

2) *La Roumanie et le juif devant l'Europe*, Bacău 1878.

Constituțiune acum răposat, care avea greșala de a face din religiuine, propriu zisă, o cauză de excluziune la în-pământenire,» înaintea țerei însă tăgăduiește că evreii ar fi fost vr'o-dată perzecutați în România, zicând : «Dacă ar fi vorba de a scăpa pe Evrei de o perzecuțiune în România ; dacă Evreilor în România nu li s'ar garanta proprietatea personală saū reală.... ar fi poate încă aci o cauză umanitară de apërat pentru Europa filantropă».

Spre a convinge pe d. Franck de sincera sa amicitie pentru Evrei, d. Blaramberg învoacă chiar și mărturia răposatului Crémieux (Talmudul spune, că cine vrea să zică vr'o ne-exactitate învoacă pe niște martori absenți), iată și propriile sale cuvinte din scrisoare : «Chiar d. Crémieux dacă ar trăi ar putea să te edifice în această privință ; veți putea însă consulta colecțiunea ziarului meu *Le Pays roumain* pe anii 1867, 1868 și 1869 care trebuie să se găsească la Biblioteca națională». Voind să dispensăm pe d. Franck de osteneală căutând ziarul «*Le Pays roumain*» pe anii 1867, 1868 și 1869 punem înaintea ochilor sei cuvintele d-lui Blaramberg din anul 1879. Atuncea d-lui zise : «*Mărturisesc că atuncia când acum 12 ani debutam în cariera politică, nu cunoașteam încă bine această cestiune, mai ales în ceea-ce privește partea de dincolo de Milcov, și primejdia de care ne amenință invasiunea judaică și că poate eu însumi inspirat numai de ideile teoretice, de ideile liberale și generoase culese în școlile străine, am mers câte-o-dată prea departe cu filantropia.*»

Am mai avea câte-va pasage din scrisoarea d-lui Blaramberg, adresată d-lui Franck, de comentat, ne oprim însă aci, fiind convinși că cele precedente sunt în de ajuns spre a arăta lumei, că d. Blaramberg vorbește cu totul altfel acasă de cât cu străinătate. De aceea ar fi de prisos să mai caracterisăm de aproape, *cine este omul cu două fețe.*

SCRISOAREA D-LUI N. BLARAMBERG

D-nul meu și prea ilustre dascăle

Abia încep a mă întrema după o lungă boală și ce îți mai mult am încercat o mare și dureroasă pierdere de familie. Acestea sunt

singurile mele scuze de a răspunde așa de târziu la prețioasa d-tale scrisoare din Septembrie 1886, pe care o consider ca una din cele mai mari noroace ce 'mă a procurat cartea mea.

Cum să 'ți exprim aci toată adâncă mea grațitudine pentru cuvintele grațioase ce bine-voești a 'mă adresa, privitor la *încercarea mea asupra legilor și instituțiilor României*, și pentru judecata așa de indulgentă ce pronunți asupra acestei modeste munci? 'Mi e grabă mai ales de a distruge în nobilul d-tale spirit bănuiala de a mă fi făcut culpabil de o indelicatetă oare-care față cu d-ta. Îmi place a crede că mă socoți tot așa de incapabil de un asemenea lucru, ca de a găsi în mine un campion odios și un zelator fanatic al netoleranței religioase.

Apartin în adevăr cultului creștin, dar sunt un creștin al veacului al XIX, adică un partisan decis al libertății conștiinței. Nu am nici prejudecăți confesionale, nici prejudecăți de carte și încă mai puțin de neam. Departe de a fi vrăjmașul oamenilor ce nu aparțin aceleiași Biserici sau aceluiași sânge cu mine, nu vîd din contra fericire și progres dăinuitor pentru omenire de cât într'o înfrățire a tuturilor păturilor sociale și a tuturilor popoarelor. Această credință nu m'am sfiit s'o proclam chiar după înălțimea modestei noastre tribune române, în toate ocaziunile solemne.

Dar sunt asemenea dintre acei care cred cu tărie, că nu cei mici și cei slabi sunt chemați a lua inițiativa pe această cale umanitară și aceasta sub pedeapsă de înghițire și de ridicol.

Aceasta zis, fie'mă permis a răspunde la acea parte din amabila d-tale scrisoare care țintește procedările Românilor față cu Israelii, și care, ca să zic așa, mă pune personal pe banca de acusat.

Sunt mai înfîiș fericit de a putea constata, că aprecierile care au rănit legitimele d-tale susceptibilități, nu emanau de la mine ci de la un compatriot al d-tale. Nu se găsește în acel pasagiū un singur cuvînt eșit din gura mea; acestea sunt niște împrumuturi făcute unei opere a lui Colson, fost secretar al consulatului general al Franței pe țărmurile Dunărei. Și în cele din urmă isvorul se găsește chiar indicat în josul paginei. Numai omisiunea tipografică a câtor-va asterice a putut da loc la acea regretabilă confușiune, ce mi a valorat amicalele d-tale imputări.

O repet, departe de a fi împănat cu prejudecăți din alte timpuri, 'mă ar fi din contra foarte lesne de a dovedi, cu mărturiile din cele mai irecusabile, că n'am esitat chiar de a mă lupta în favoarea coreligionarilor d-tale, atunci când fură expuși la siluire și când au fost amenințați d'o isgonire în grămadă, de guvernul din acei timpuri; a fost tot ast-fel când cu introducerea articolului 7 din Constituțiune acum repostat, care avea greșala de a face din religione, propriu zis, o cauză de escluziune la împămîntenire. Chiar d. Crémieux dacă ar trăi ar putea să te edifice în această privință; vei putea însă consulta colecțiunea ziarului meu *Le pays roumain* pe anii 1867, 1868 și 1869 care trebuie să se găsească la Biblioteca națională.

Iată-mă dar cu totul în largul meu ca să abordez un alt punct al cestiunei, și în privința căruia patriotismul cel mai simplu 'mă face o imperioasă datorie, de a rezista chiar unei autorități atât de însemnate ca a d-tale.

Cestiunea Israelitilor e din cele mai complexe în România. Este mai întâiu partea economică, asupra căreia nu voiu insista peste măsură, dar care nu lasă indiferenți pe cea mai mare parte a compatrioților mei, care ved, cu drept cuvânt, în năvălirea neamului semitic și în prisosul, în numărul covârșitor de evrei de la noi, primejdia unei concurențe desastroase și deleale, asemenată cu aceea pe care proletarii chinezi o fac americanilor, pe propriul lor teritoriu.

Dar ce este ast-fel grav, este că România se găsește în acest moment, mulțumită unor năvăliri succesive și în grămadă, amenințată de a se găsi cu desăvârșire încetată de acest element străin, cu desăvârșirea vrăjmaș în părțile acestea, la orî-ce asimilare. Nimic în adevăr mai elocinte de cât cifrele. Când o țară ajunge a numera ciuci-sute de mii de israeliți asupra unei populațiuni de 5 milioane de locuitori, atunci există în adevăr o mare primejdie națională, pe care cine-va trebuie s'o preîntâmpine cu orî-ce preț. *Nu ca eterodoxi; ci întru cât sunt streini și în număr prea mare ei fac pe români a tremura la ideia de a suprima ultimele stavili care se opun la însușirea gradată și sistematică a pământului lor natal de evrei.* Și de când o năvălire în grămadă beneficiază de imunitățile nepedepsiei, mulțumită acestei simple împrejurări, că nu este precedată d'un cartel, de o declarațiune de rebel în regulă, că nu face să răsune trâmbițe și să se audă bubuitul tobelor; nu-mai pentru că și ascunde ca un trădător steagul?

Fără a afișa pe fața intențiunii de cucerire, Israelitiți conspir cu toate aceste, *statornic și pe tăcute*, contra existenței unui Stat român. Aceasta nu autoriză oare, nu voiu zice represalii, departe de mine o așa crudă cugetare, dar minuțioase precauțiuni și o vigilență neadormită de toate momentele?

Nu imput ca crimă poporului lui Israel de a căuta, *de și păstrând puternica sa originalitate*, un loc pe un punct oare care al globului, atunci mai ales când restrițele și vicisitudinile istorice l'au făcut a 'și pierde pe al său; aceasta este efectul unei legi generale, eterne și fatale: *lupta pentru existență*, adevărată pentru popoare ca și pentru indivizi. Dar concedați la rândul d-v. Românilor, *ca neam deosebit*, dreptul de a apăra în contra orî cărei cotropiri, acel pământ natal ce ni l'au transmis străbunii, cu prețul a sacrificii seculare, și din care nu e o părțică care se nu poarte urma sângelui latin.

Mai trebuie oare se amintesc că Israelitiți în România, în Moldova mai ales nu represint de cât prisosul *Galitiiei, Ungariei și Poloniei rusești*? Fără a insista asupra moravurilor lor înapoiate și superstițiilor lor tradiționale, aproape nedestructibile, ei presint o primejdie mai imediată de cât cugetarea lor de cucerire; nu ve-

deți că sunt avangarda unei invasiuni germano-slave? Nu vè voi da de cât o probă a acestui lucru: *limba ce o vorbesc.*

Ceea ce iarăși nu e de loc de natură a ne liniști, este acea ligă universală care, în nesocotirea hotarelor și a depărtărilor, apropie toate crăcile risipite ale neamului, de același trunchi, care face ca oamenii, cu totul superiori ca d-ta, scuză-mi aceasta îndrăsneată franchetă, și aparținând ca cetățeni la cele mai mari și mai glorioase state, continuă a invoca *antica și deosebita lor origină.* De unde concluziunea logică, că renunțarea la prima naționalitate nu este nici o dată desăvârșită și că alături cu cestiunea de religieune, ideea unei individualități deosebite primează pe toate cele-l'alte, chiar în ochii unor spirite din cele mai geniale și din cele mai deschise la marele adevăruri ce sunt cuceririle timpurilor moderne.

Eată, domnul meu și ilustre dascăle, adevărata, singura cauză a rezistențelor și a spaimelor noastre. Dacă e iertat celor puternici de a recurge câte o dată chiar la arme, spre a păstra intacte o patrie și un nume, *atunci chiar când amenințarea de cucerire vine de la un element rival în civilizațiune,* cum s'ar putea arunca piatra celor slabi fiind că sunt tot pe pază, în prezența unor primejdii analoage, fără perspectiva măcar a aceluși corectiv, dacă în această materie mai poate exista compensațiunii și atenuări? Se poate oare mai ales, a li se imputa de a nu da singuri mână de ajutor la ceea ce trebuie, sau poate fi una din cauzele desființării lor, într'un viitor foarte apropiat, și pe care cine-va, după cum, l'ar putea, ca să zic așa, calcula cu o precisiune matematică!

Cea mai bună dovadă că Românii nu sunt mișcați în această cestiune de simțiminte inavuable și de idei învechite, este că nu mai departe de cât la 1848, în Muntenia, unde marea parte a elementului semitic era, cel puțin pe atunci, spaniol, guvernul provisoriu n'a esitat un minut de a decreta o emancipare în grămadă. De atunci însă vai! chiar dincoace de Milcov, condițiunile problemei s'au schimbat pe dintregul.

Scuză-mă, domnul meu și ilustre dascăle, de a fi cutezat să înfrunt discuțiunea cu un erudit și un dialectician de talia d-tale și bine voește a nu atribui faptul la o lipsă de modestie, nici a acusa francheta mea, prea de tot mare, de îndrăsneală. Ci din contră te rog a nu vedea în toate acestea de cât isbucnirea unui patriotism îngrijat.

Permitem de a accepta și de a strînge cu mândrie, acea mână leală și scumpă ce bine-voiești a 'mi întinde prin spațiu.

RESPUNSUL D-LUI AD. FRANCK

Paris, 32 rue Ballu, 10 Decembre 1886.

Prea onorate domn,

Îți mulțumesc cordial de scrisoarea ce ai bine-voit a'mi adresa. Ea este foarte interesantă și am citit'o cu cea mai serioasă aten-

țiune. Ea pune în vază, cu viociune este adevărat, dar cu o perfectă bună-voință și o ireproșabilă curtenie, punctul de vedere particular sub care se presintă spiritului d-voastră și spiritului a multor români cestiunea israelită.

Ne având alt scop de cât de a continua cu d-ta întreținerea afectuoasă la care mi-a dat ocaziune savanta d-tale carte, îți cer voe de a 'ți presinta asupra unora din ideile d-tale, un mic număr de reflecțiuni generale, pe care le părăsesc indulgenței și înțelepciunii d-tale.

Află mai întâiu că am aplaudat în public, în una din lecțiunile mele la colegiul Franței, la emanciparea României și la unirea celor două provincii din care e formată. *Nu poate dar intra în cugetul meu de a contesta dreptul de a se apăra în contra oricăreia năvăliri streine, de ori și ce natură ar fi ea, fie pe față, fie ascunsă, slavă, fie germană, jidovească sau creștină.* Îmi spui că o formidabilă emigrațiune de evrei galițieni, leșești, ungurești vă anință de această primejdie; că acești străini care nu vă cunosc limba, plini de toate prejudecățile, atinși d'o corupțiune incurabilă, conspiră pe năbușite contra existenței unui stat Român. Nu sunt domnul meu în pozițiune de a te contrazice, n'am vizitat nici odată țara d-tale și am în cuvântul d-tale cea mai mare încredere. Dar legile esecțiionale, care sunt tot-d'a-una o inichitate și negațiunea dreptului, vă dau mijlocul de a combate răul de care vă temeți. Impuneți condițiuni nu numai acelor pe care îi admiteți în rândul cetățenilor, dar și streinilor ce vă cer să fixeze printre d-tră domiciliul lor. Aceasta este ceea ce se face pretutindenă, chiar în Franța. Dacă să presint într'un număr prea mare, oprți-i, obligându-i de a dovedi mijloacele lor de existență. Pe acei ce conspiră îi faceți a fi osândiți de tribunale. Acei ce lipsesc probității, îi loviți în același mod și fără milă, vă rog.

Ceea ce nu pot să vă las a zice, căci e o eroare capitală, este că ar exista astăzi *un popor al lui Izrael*, gelos a'și păstra naționalitatea sa, spre a mă servi de espresionile d-tale, *puternica sa originalitate*, în mijlocul celor l'altor popoare; este că toți Israeliți să nu fi represintat mai curând o religiune, o credință, decât o naționalitate sa un Stat.

Astăzi în toate statele civilizate și libere, printre care Români sunt demni să ia locul. un izraelit e englez în Anglia, german în Germania, francez în Franța, italian în Italia; el nu e, el nu voeste a fi alt-ceva, din punctul de vedere civil și politic; i s'ar face o injurie de a exprima înaintea lui o asemenea presupunere; el dă inima sa, inteligența sa, ban.ii seși și la nevoie viața sa, pentru patria în care s'a născut. Da, există în Paris o alianță israelită universală din care chiar un bun număr de creștini fac parte, între alții ilustrul meu confrate Jules Simon și mai mulți pastori ai Bisericeii Evangelice; însă aceasta este o asociațiune de bine-facere, a căreia subscripțiuni voluntare au de scop de a întemeia școli și spitaturi și de a face să triumfe drepturile umanității în țările unde ele sunt apesate. Tot astfel fac protestanții și catolicii.

Cuvântul Israelit însemnează un om care profesează oare-care religione și care face să se sue sângele lui la o oare-care origină. In ceia ce privește religiunea, crezi, ca mine, că ea nu poate, fără barbarie, să fie coasiderată ca un motiv de incapacitate civilă și politică. In ceia-ce privește origina, să spunem neamul, dacă vrei, ea nu este asemenea un obstacol la unitatea națională, ast-fel precum o definește dreptul ginților a popoarelor moderne, a popoarelor libere. Un neam este alt-ceva decât o națiune. Englezii, Germanii, Italianii, Francezii, formează patru națiuni perfect omogene și în fie care din ele sunt mai multe neamuri. *Alsacienii și Lorenii* pe care soarta armelor i a deslipit de noi, sunt de un alt neam de cât *Francii-Contezii, Gasonii, Bascii*, și cu toate acestea erau excelenți francezi. Tot asemenea și eu, domnul meu, fiind că 'mi faci onoarea de a mă face să intervin personal în conversațiunea noastră epistolară, 'ți jur că voi fi francez cu inima și cu sufletul până în ultimul moment al vieții mele; ideea unei alte patrii mi ar face efectul unui blestem sau a unui contrasens inexplicabil.

Pluraritatea neamurilor e nu numai foarte lesne de împăcat cu unitatea națională, voi zice chiar că ea nu 'i aduce nici o vătămare, întocmai ca și pluraritatea religiunilor la unitatea și la unirea familiilor. In propria mea familie, domnul meu, în acea a mai mulți din amicii mei, sunt persoane care aparțin cultului catolic. Una din fiicele noastre este în corespondență zilnică și întreține relațiunile cele mai gingașe cu una din nepoatele ei care este călugărită ursulină.

Eată ce produce, domnul meu, libertatea, egalitatea civilă, egalitatea politică, respectul drepturilor umanității, părăsirea urelor seculare, a urelor de neam tot așa de bine ca și a urelor de religione.

Imi vine în minte un cuvânt la care vei atașa negreșit oare care însemnătate. Cât-va timp înaintea resbelului franco-german, nu ași putea spune esact anul, aveam onoarea a prânzi la *Saint Gratien* la d. Bamberg, consul general al Prusiei, cu principele Carol al României, astăzi regele d-voastră. Acesta era momentul când o groaznică persecuțiune apăsa pe israeliții români. Principele avu bunătatea de a se scuza de ea către mine, ca și când ar fi fost respunzător de ea, și adaugă: „*Emanciparea evreilor în România ar fi o mare bine-facere pentru țara mea; ne lipsește o clasă de mijloc și evreii deceniilor cetățenii ar reprezenta-o în elementul ei cel mai esențial*“.

Vai! de atunci opiniunea 'i s'a schimbat poate, și dacă nu s'a schimbat, nu bag de seamă ca ea să fi ezercitat o mare înrăurire. Dar adevărații suverani ai epocii noastre, sunt oameni ce au un condei, ce au un glas, ce au primit de la cer facultăți superioare și care la toate acestea adaug laboarele științei; sunt oameni ca d-ta.

Nu am de gând a face nici mister, nici parada de această scrisoare! Nu păstrez copie după dânsa; te las liber a dispune de ea

cum îți va plăcea. Scopul meu va fi ajuns, dacă vei bine-voi a'mi păstra simțimintele ce mi-ai arătat până aci și dacă te vei crede acelora de care nu voi înceta de a fi însuflețit față cu d-ta. Mă voi subsemna încă o dată al d-tale prea devotat.

Ad. Franck.

Membbru al institutului
Franciei

CORPURILE LEGIUITOARE

ADUNAREA DEPUTAȚILOR

Este mai bine de o lună de zile de când d. deputat *C. Ciocazan* atrase atențiunea onor. biuro, pentru a nu se mai vota indigenatele după favoare, și a nu se mai lăsa o mulțime de cereri de indigenat să stee în cartoane ani întregi. D-sa ceru—și cu drept cuvânt,—ca indigenatele se se voteze în ordinea cronologică a cererilor, la care i se făgădui că se va urma în modul cerut de d-sa.

De la 13 Decembre 1886—când d-sa vorbi în acest sens*)—și până azi, d. *C. Ciocazan* vâzând că tot nu se urmează votarea, în ordinea cronologică, adresă din nou onor. birou în ședința Camerei de la 17 Ianuarie a. c. următoarea rugăminte:

«Il rog de a se conforma votului dat în atâtea rânduri de onor. Cameră. D-voastră d-lor deputați ați dat acest vot în mai multe rânduri ca să se afișeze lista indigenatelor și recunoașterilor, și să meargă regulat votarea așa cum raporturile vin din comisiune iar nici de cum dupe influența lui X sau a lui Y. Astă-zî însă acea listă, de și este formată nu s'a afișat încă. Eu rog pe onor. Adunare să se conforme votului ei votând lista în ordinea cum a venit raporturile de la comisiune, căci alt-fel multă lume se va grămădi la tribună și nimeni nu va ști cum votează.

D. vice-președinte. Lista iată s'a afișat. (Monit. Desb. Ad. Deput. No. 28, pg. 364, de la 18 Ianuarie 1887)

*

Cu prilegiul votării recunoașterii calității de cetățean român unui macedonean, aceiași ședință — d. *C. Fontăneanu* ohservă că „în lista afișată pentru recunoașteri și împământeniri, a vâzut numele unor persoane pe cari le cunoaște, și cari știe că acum nu se mai află în România; d-sa roagă ca să dispună ca aceste persoane să fie scoase din listă, căci ar fi să se peardă timpul de prisos, dacă

*) V. „*Revista Israelită*“ anul I pg. 717.

se va ocupa cu cererile lor.“ (Desb. Ad. Dep. pag. 367 de la 18 Ianuarie)

*

În ședința Adunării deputaților de la 26 Ianuarie s'a respins indigenatul d-lui *Ezra Penhas din Turnu-Măgurele* cu 62 bile negre în contra a 8 bile albe—după ce mai întâi se votase cu iuteala fulgerului, vre-o două-zeci de indigenate creștine.

Respingerea indigenatului d-lui *Ezra Penhas* a fost primită cu aplause.

Organul guvernamental—*Voința Națională* de la 27 Ianuarie—pentru a arăta că nici un deputat al guvernului n'a votat pentru un evreu, adaugă că cele 8 voturi „aū fost date de opoziție între cari cei mai mulți junimiști.“

În numărul viitor vom reveni.

*

S E N A T U L

În ședința Senatului de la 12 Ianuarie a. c. s'a primit legea *codicelui de comerț* așa precum a fost modificată de Camera Deputaților—după ce mai întâi se votase odată de Senat.

Articolele (185, etc.) cari privesc pe străini (citiți: Evreii) și discuțiunile iscate cu prilejul votării acestei legi, în Senat, cât și modificările introduse în Cameră au fost publicate la timp în „*Revista Israelită* anul I pg. 262—263.

*

D. G. Mârzescu a anunțat guvernului în ședința Senatului de la 14 Ianuarie a. c. două interpelări, între cari cea dintâia, relativă la congregațiunile religioase și la titlul ce și-l dă prelatul catolic la noi în România. Intre întrebările ce face în această interpelare este și cea următoare :

„Cari sunt principiile de cari se conduce puterea executivă în tot ce concernă existența și funcționarea în regatul României, a deosebitelor congregațiunii religioase și a persoanelor morale create în țară străină și de către o lege străină?... (Mon. Desb. Senat. No. 24 de la 16 Ian. pag. 183).

*

De pe tribuna parlamentară a țerei s'a rostit în diverse ocașii, de către unii deputați și senatori, diferite acușățiuni în contra Evreilor. Ori-cari ar fi fost acușățiunile acelor mandatarî ai țerei, nici unul însă până azi, nu nea-acuzat pe noi Evreii, că sub nume false ne introducem prin armată și reușim a avansa la rangul de ofițer

fără a fi naturalisați. *D. Boldur Lătescu* a avut buna-voință în ședința Senatului de la 14 Ianuarie a. c. ca să asvârle și această acuzație asupra noastră. Am dori ca d-sa să bine-voiască a cita „nume proprii“ precum susține că posedă, pentru a proba că „s'au strecurat jidani neîmpământeniți“ având azi „spectacolul că sunt jidani ne-împământeniți în corpul ofițeresc“. Și cu ce ocaziune spune d. Lătescu această? Cu ocaziunea votării cererei de împământenire a unui d. locotenent — *strein* ce-î drept — dar de *religia ortodocsă*.

Reproducem acum o parte din însuși cuvintele d-lui B. Lătescu după Monitorul Desbaterilor Senatului No. 24 de la 16 Ianuarie 1887, pg. 184—185 :

D. Boldur Lătescu. D. locotenent Pesther a cerut împământenirea; pe de altă parte știți că a fi ofițer român este a exercita un drept civic, o magistratură în toată accepțiunea cuvântului, magistratură care de și militară nu este mai puțin o magistratură în toată accepțiunea cuvântului, prin urmare deține o parte din puterile publice; și pentru a fi apt la acest exercițiu nu poate fi de cât român sau naturalizat român.

„Nimeni în această țară, — afară dacă călcăm în picioare legile cele mai fundamentale ale acestei țări—nu poate fi primit la exercițiul unei magistraturi, fie civile, fie militare, înainte de a fi român sau împământenit român.

„Aceasta o glăsuște nu numai o lege specială, legea organizării armatei noastre, dar o glăsuște și legea cea mare a țerei, legea legilor, adică Canstituțiunea țerei.

Ast-fel fiind legea—și nimeni nu poate nega că așa este—întreb prin ce straniu concurs de împrejurări, *un om care nu este român, nici împământenit român, exercită o magistratură în această țară, și tocmai după ce a dobândit exercițiul acestei magistraturi vine și cere împământenirea de la Corpurile legiuitoare!*

„Dacă ar fi, D-nii mei, aceasta singurul cas de asemenea specie, eu ași tăcea, și ași tăcea pentru multe considerațiuni, mai întâiu pentru că acela care cere împământenire și pe care 'l cunosc personal, o merită din toate punctele de vedere, pentru că este un bun și vechi militar care 'și-a făcut datoria și în timpul campaniei din 77, și se rudește chiar cu unul din cei mai distinși membri ai acestui Senat. Dar când acesta nu este unicul cas de asemenea natură, și când ved corpul nostru ofițeresc amestecat cu mulți oameni de asemenea categorii, când ved zilnic în promoțiu-

nile publicate în *Monitorul Oficial*, oameni cari se strecoară în corpul ofițeresc prin ajutorul falsificării numelui și a actelor stărei civile, mă doare inima ca român și mă întreb, în ce hal am ajuns noi ca să desprețuim până la asemenea punct legile țerei :.... Eu știu că până acum noi ne mândrim cu armata acestei țeri. Corpul ofițeresc are un prestigiu și un prestigiu bine-cuvântat în această țară și nu ași dori ca mâne poi-mâne să vie chiar și în acest Senat neîmpământeniți cu epoletele de general, să șeadă alături cu fruntașii acestei țeri, fiind nu numai neîmpământeniți, *dar unii chiar nici botezați*. — Știu că pentru unii din D-voastră aceasta este o mică considerațiune, dar este mai mare pentru majoritatea țerei.—Vă voiü dovedi că chiar în promoțiunea de la 1886 s'au strecurat *străini de naționalitatea română și voiü dovedi că sub nume false și cu ajutorul de falsificare a stărei civile s'au strecurat jidanii neîmpământeniți, și azi avem spectacolul că sunt neîmpământeniți în corpul nostru ofițeresc!*.... Contra acestui spectacol dureros mă ridic din toate puterile mele și fac apel la D-nu ministru de reșbel să ia măsurile cuvenite.

„*Am elemente pentru interpelare, am nume proprii, am casuri anume determinate*, dar am crezut că aș lipsi conștiinței mele ca să nu profit și de această ocaziune de a nu pune înaintea Senatului această trecere peste legile țerei...“

D. *Vasile Alexandrescu-Urechiă*: Sunt unul din acele rude, și sunt dator să arăt care este situațiunea acestui ofițer ca nu din indulgență ci din dreptate să i se acorde împământenirea....

„Locotenentul Pester este născut în țară din mumă română. Tată-său era supus străin...“

„În urma resbelului s'a dat de ministru de resbel o circulară în care se zice că toți câți poartă nume streine — *avea în vedere pe ovrăi*—să vie să ceară împământenirea.

„Dênsul a făcut greșală și a zis: am și eu nume strein, de și limba germană pe care a avut-o strămoșii săi nu o mai știe de loc, și este chiar botezat în religia ortodoxă-creștină...“

— Se pune la vot art. unic și se primesce.

CRONICA INTERNĂ

Conform făgăduinței date în numărul trecut al *Revistei*, publicăm azi felicitarea adresată de d. Rabin *Avner Cassvan* din Răm-

nicu-Sărat I. P. S. S. Mitropolitului Primat, pe care din lipsa de spațiu n'am putut'o publica în numărul trecut:

„În numele Domnului, Înalt Prea Sfinției Sale Iosef, Mitropolitul Primat al țerei. „Iubești dreptatea, urăști fără de legea de aceea te-a uns Dumnezeu, Dumnezeul teū, cu oleiul de veselie, între partașii tei.“ Ps. 45, 8. În vremea când ai fost înălțat așa de sus, fiind uns cu mirul sfânt ca Arhiepiscop al țerei noastre, vin prin această, în numele Comunității mele, eū, rabinul principal al religiunii Israelite din districtul Râmnic-Sărat, cu profund respect de a 'Ți aduce felicitările mele și cele ale coreligionarilor mei, pe capul Teū, Iosef, și pe creștetul Unsului între frații sei“ și am preferit a Te felicita în limba sfântă, în care a grăit Domnul, apărând pe muntele Sinai, căci se cuvine a aduce celui Sfânt din cele sfinte.

„Să Te bine-cuvânteze Domnul, ca să se întărească scaunul Teū cu har și cu dreptate, și să pună din gloria înțelepciunii sale pe Tine ca să conduci oile Tale pe lângă ape plăcute și pe câmp de trandafire, ca ele să aibă plăcere de frica lui Dumnezeu și să pască în înțelepciune și pricepere pe șesuri pacinice. Să reușești a sădi după voința Domnului, pomul păcei și al dragostei între toți fii deosebitelor confesii, după cum ne poruncește cuvântul dumnezeesc: „Să iubești pe aproapele teū ca pe tine însuți“. În dreptatea Ta să aperi și pe poporul lui Israel, credincioșii religiunii Mozaice, după cum spune proorocul: „Oare nu avem cu toții un singur tată? Oare nu ne a făcut un singur Dumnezeu?“ Maleahi 2, 10.

„Bunul Dumnezeu, Domnul păcii, să 'Ți prelungească zilele în fericire și anii Tei în dulceață, și posteritatea să 'Ți bine-cuvânteze pomenirea. Sela.

„Și acuma primește încredințarea și bine-cuvântarea mea ca bine-cuvântarea lui Aron, marelui preot, din sfinta sfințelor.

„Sunt cu cel mai profund respect și smerenie.“

Râmnic-Sărat, 4 Tevet 5647, (19 Decembre,) 1886.

Avner Cassvan, Rabin.

La aceste cuvinte ale d-lui Rabin Cassvan, I. P. S. S. Iosif Mitropolit primat a respuns în termenii următori:

1887, Ianuarie 1, București.

Stimate Domnule Rabi!

„Vă mulțămesc călduros pentru scrisoarea Domniei-Voastre de felicitare. Doresc din toată inima, ca bine-cuvântările cari le solicitați de la Dumnezeu pentru mine, să se reverse și asupra Comunității Domniei-voastre al cărei Rabi sunteți, și liniștea și considerațiunea

mutuală ce trebuie să domnească între toți fii țerei, să călăuzească tot-dea-una întreprinderile Domniei-Voastre, și dorințele cele nobile spre binele patriei și spre lauda celui prea Înalt.

„Rugându-Vă a împărtăși și celor-alți coreligionari ai Domniei-Voastre mulțumirile mele călduroase, am onoarea a fi al Domniei-Voastre de tot binele doritor.

Iosif Mitropolit Primat.

* * *

O convocare. *Resboiul* de la 17 Ianuarie publică următoarea convocare către membrii și aderenții Congresului anti-israelit, și subsemnată de d. *D. C. Butculescu* pe care o reproducem și noi — de curiozitate:

„În vedere că de la închiderea Congresului nu s'a ținut o adunare generală, apoi pentru a da un curs mai puternic lucrărilor noastre anti-israelite, sub-semnatul membru al congresului luând înțelegere și cu d. *Eduard Gherghel*, președintele aceluși congres, vii a ruga pe d-nii membri și aderenții congresului, să bine-voiască a se întruni în ziua de 5 Februarie a. c. ora 8 și jumătate seara în casele mele din str. *Clemenței No. 11*, spre a ne consulta asupra mai multor chestiuni importante.“

Membru al Congresului

D. C. Butculescu.

La această convocare d. *C. Moroiu* publică în „*Resboiu*“ de la 23 Ianuarie următoarele cuvinte cu data de 17 Ianuarie a. c.:

„Relativ la convocarea d-lui *Butculescu*, adresată în calitate de membru al congresului anti-israelit, prin care invită pe membrii congresului la o întrunire la d-sa acasă, avem onoare a vă face cunoscut că d. *Butculescu* de și a luat cuvântu la congres, aceasta a făcut-o *ca orî-ce particular*, ședințele fiind publice noi nu am interzis nimănui de a vorbi pro sau contra; tot atât drept a avut și d-nu *Butculescu* în calitate sa de spectator. *Dacă ș'a însușit dreptul de membru fără a'l avea, nu ne privește. Convocări poate să facă, nu însă în numele Societății anti-Israelite.*

În interesul adevărului rog bine-voiți a publica aceste rânduri.

Președinte: **C. M. Moroiu.**

* * *

Din Botoșani. Citim în „*Vocea Botoșanilor*“, de la 11 Ianuarie: „Suntem pozitiv informați că d-nul prefect *Lupu Costache* a chemat la sine pe d-nu *Moritz Abramovici* și l'a consiliat, ca să nu zicem că i-a ordonat, ca evreii să se abțină de la orî-ce manifestări publice.

„Ast-fel când opoziția va eși cu muzica pe stradă, va da banchete,

va sărbători vre-o reușită, Evreii să se ascundă prin casele lor, să nu scoată nasul afară, căci imediat vor fi espulsați.

„Cei timizi și printre Evreii d'aceștia sunt cam mulți, au publicat prin școlile și sinagogile lor, au făcut cunoscut tuturor acest desiderat prefectorial și le-au spus că preumblările pe strade, manifestațiunile ori-cât de intime de bucurie ce vor avea, să se înađușe în pepturile lor, căci contrar vor fi espulsați.

„Mai ziceți că nu trăim în o țară plină de libertăți și că prefectii noștri nu sunt tineri docti îmibuibați de-adevărate principii liberale!“

* * *

Intre specimenele din actele d-lui Chr. Pilat, președintele trib. Botoșani, citim în „*Vocea Botoșanilor*“ de la 11 Ianuarie, și pe cea următoare :

„D. Meyer Schlesinger e un mare bancher de la noi. Are peste una sută mii galbeni împrăștieți în creanțe, afaceri de tot soiul. Se știe că d'un timp îucoace atât omul e proprietar, mai cu seamă al banului cât îl ține în lada sa. Odată pus în circulațiune, dispune de el nu cel ce are un contract în mână, ori-ce creanță, fie chiar hypotecară, dar d-nul Christea Pilat, ca președintele tribunalului. Terminele de plată, fixarea procentelor, plata chiar a capitalului stă în mâna acestui magistrat, îndată ce afacerea a venit la tribunal. Cum și ce fel vom descrie cu altă ocaziune.

„Pentru astă-zî vom spune că bancherul nostru e un om bătrân și bolnav; succesorii vor să realizeze toată averea, să pregătească masa succesiunei. Dar ce înseamnă vroința lor înaintea vroinței d-lui Pilat? D'aceia acesta trebuie îmlânzit. Cum? Iată: Bancherul Schlesinger aduce și el o dughiană pe altarul patriei, o donează președintelui tribunalului, sub forma de vânzare pe numele soției sale, alătura cu o dugheana jertfită de Stanciu.“

* * *

Baronul Mayr, ministrul Austriei în Capitală, pune mari stăruințe—zice *Lupta* de la 14 Ianuarie a. c.—pe lângă ministrul nostru de externe pentru a acorda celor șapte evreii supuși austriaci, autorizațiune de a deschide farmacii în țară.

* * *

Ministerul prin Monitorul oficial de la 18/30 Ianuarie aduce mulțumirile sale d-lui *Iancu Birnberg* care a bine-voit a da 200 fr. pentru edificarea școlii din comuna Colibași.

* * *

Din Brașov. Domnul *E... I...* care a publicat mai multe scrisori prin paginile „*Revistei Israelite*“, ne-a trimis un lung articol intitulat „*Persecuția*“ pe care din lipsa de spațiu nu-l putem publica

în întregul seü. Reproducem numai următoarele cuvinte din scri-soarea d-sale datată de la 14 Ianuarie 1887 :

„Nu e zi să nu se auză pe aci — ne zice d-sa în scrisoarea pe care ne-a trimes'o din Braşov — că în cutare zi a murit de foame din cauza asupririlor cutare evreü, că un altul a fost bătut, un altul oprit de aşi esercita meseria neavënd calitatea de român, ear în intervale mai depărtate — ceia-ce a ajuns à la mode, — că cutare evreü a fost expulzat din ţară. In fine emigrările a sutimi de Evrei“.

Destul de trist !

* * *

Din Piatra am primit de asemenea o scrisoarea cu data de 18 (30) Ianuarie 1887 privitoare la „Antisemitismul modern şi situaţiunea Evreilor în diferite state ale lumii“ pe care din cauze nedependente de voinţa noastră n'o putem da publicităţii. I-am fi însă recunoscători corespondentului, de va bine voi a ne relata ştiri scurte precum şi diferite notiţe privitoare la Evreii din localitate în care locueşte, sau de prin localităţile vecine.

Necrologie. In timpul celor din urmă 5—6 săptămâni Israeliţii au avut de înregistrat mai multe pierderi regretabile. Aşa în *Bucureşti* a încetat luna trecută bătrânul dentist *Lempari*, cavalier al ordinului „Coroana României“, lăsând regrete adânci în inimele tuturor aceloră cari au avut fericirea de a-l cunoaşte.

În *Fiteşti* a încetat din viaţă în seara de 27 Decembre trecut *Dr. Emanuel Ighel*, fost medic primar al judeţului şi mai în urmă al arondismentului Olt-Topolog.

În *Craiova*, familia Samitca, una din cele mai bine văzute din acel oraş, a încercat de asemenea o perdere dureroasă prin moartea mumei lor, o femee virtuoaşă ajunsă la 72 de ani, demna soţie a regretatului Iosif Samitca.

Fie-le ţărâna uşoară.

*

„**The Menorah**“, revista ce apare în *New-York* sub redacţiunea d-lui *Benjamin F. Peixotto*, a intrat în anul al-II-lea al existenţei sale. Această revistă scrisă în limbele engleză şi germană, coprinde studii importante, biografii, diferite articole privitoare la ştiinţa iudaică, precum şi despre situaţiunea Evreilor din diferite părţi ale lumii, între cari, şi despre cei din *România*. Una din lucrările acestei reviste — „*Istoria misiunii mele în România*“ de Benj F. Peixotto — a început a se publica şi în „*Revista Israelită*“,

anul I. a cărei traducere se datorește d-lui *Dr. Adolf Stern*, și care se va continua într'una din numerile viitoare, îndată ce se va publica întregul studiu în „*The Menorah*“.

Urăm încă o dată un deplin succes și o lungă existență revistei „*The Menorah, Montly*“, în capul căreia se află fostul consul general al Statelor-Unite în România — d. Peixotto — care a trăit mult timp între noi.

* * *

Școala de adulți din Iași. Mai mulți tineri doritori de a se instrui s'au adresat acum două luni la mai mulți domni cari au frecventat școalele mai înalte spre a le preda în mod gratuit obiectele cu cari vor bine-voi a se însărcina. Au răspuns la acest apel, d. M. Scherzer spre a preda limba ebraică, Elias Finkelstein farmacist, limba și literatura germană, Wilhelm Schwarzfeld, limba și literatura română, William Marcus, contabilitatea, și d. Oswald Neuschotz.

Comitetul școlar al școlii *Junimea* — după cum ni se comunică — a bine-voit a le oferi acestor tineri după cererea, localul gratis.

Școala merge în mod regulat.

* * *

În Roman aflăm că se va da un bal în folosul săracilor de către societatea „*Zion*“ la 1 (13) Februarie în salonul Hotelului Dacia. Vom da o dare de seamă îndată ce vom primi relațiunile în această privință, din partea comitetului sau a corespondenților noștri.

* * *

Din Focșani primim următoarea scrisoare cu data de 21 Ianuarie :

„D-l Dr. Schapira este sănătos și complectaminte vindecat. Nici un moment măcar n'a existat vre-o primejdie pentru viața rănitului“.

„Primiți asigurarea deosebitei mele considerațiuni.“

Dr. Geller.

La aceste câte-va cuvinte ale d-lui dr. Geller, adăugăm încă știrea dată de unele ziare, că d. dr. Schapira a retractat înaintea anchetei orî-ce pretențiune către d. general Cantili.

* * *

La Tulcea s'a format nu de mult un comitet ca să adune ajutoare pentru mărirea fondului societății *Crucea Roșie*. Comitetul se compune din d-nii Paul Stătescu prefectul județului, Hagi Petrof, Avram Elman, și încă câți-va.

* * *

În Botoșani a avut loc în seara de 24 Ianuarie în sala teatrului, o serată dansantă dată de societatea israelită de bine-facere,

sub patronagiul doamnelor : Louise Landesberg, Mathilde Beckal, Adèle Moscovitz și Ernestine Beckal.

* * *

Industria națională. Citim în „*Noua Revistă*“ de la 2 Ianuarie st. n. următoarele :

„Cu plăcere am văzut creându-se în Iași, prima fabrică de cravate și cortele a d-lui L. Grünberg din str. Golia (Băncei), și mai multă plăcere am simțit când ne-am încredințat că produsele acestei fabrici sunt de o calitate escelentă și cu prețuri mult mai inferioare similarilor străine.

„Nu putem decî decât să recomandăm cititorilor noștri această fabrică care merită a fi încurajată.“

* * *

Societatea „Ajutorul“ din Iași a primit mai multe ofrande pentru alinarea celor suferinzi și ajutorarea elevilor silitori la studiu, între cari menționăm câți-va Israeliti cari au bine-voit a da ofrande în diferite obiecte. Așa, magazinul Tenenbaum a dat o bucată de pânză America ; Șiler Axelrad, o bucată de pânză America ; d-nii librari Daniil, Maxinovicî, au dat gratis cărți utile pentru învățatură și alte furnituri necesare școlarilor.

* * *

Citim în *Biserica și Școala* de la 15 Ianuarie a. m. c. următoarele :

„Prin art. 9 din noul regulament, relativ la promovarea elevilor în școalele primare, se dispune ca elevii de religieune streină, cari nu învață religieuna ce se predă în școală, să fie îndatorați a presenta certificate de la un preot al lor din Pitești, care se va desemna de minister, că ei învață acea religieune, iar în cas contrariii li se va calcula nota zero la scoaterea coeficientelor.

„Pe cât știm în Pitești până acum nu s'a investit nimeni cu acest drept și elevilor israeliti pretinzându-li-se de către institutorii respectivi îndeplinirea cerințelor regulamentului, n'au de unde obține certificatele cerute.

„Rugăm pe d-nu Ministru respectiv, să bine-voiască a lua măsurile ce va crede do cuviință.“

* * *

Din lipsa de spațiu am amânat pentru numărul viitor al „*Revistei*“ corespondența din *Turnu-Severin* privitoare la școala Israelito-Română din acel oraș cu raportul acelei școli ; scrisoarea d-lui *Max Honigmann*, primul cantorul al Templului din *Iași* relativă la moartea regretatului *Ioseph Levy* fratele d-lui *Antoine*

Levy din Paris; precum și traducerea interesantă din „*Les origines de l'Alchimie*“ de Berthelot pe care am primit-o din Capitala Republicei Franceze.

Cu această ocazie adresăm corespondenților mulțumirile noastre sincere.

Important.—Atragem atențiunea^{* *} cititorilor noștri asupra corespondenței noastre din Craiova privitoare la procesul diaconului Elefterie Petrescu; asupra scrisoarei d-lui H. Bidjarano în privința emigrării Evreilor în Spania, precum și asupra corespondenței noastre din *New-York* privitoare la situațiunea Evreilor-români emigrați în America,—câteși trele importante prin coprinsul lor.

CORESPONDENTE

Craiova 15 27 Ianuarie 1887

Domnule Redactor,

Se știe, că în tristul proces cu antisemitul diacon Elefterie Petrescu, Comunitatea Israelită locală, ce forma partea civilă, n'a fost înfățișată prin nici un apărător. Causa pare a fi după unii neglijența, după alții, ar fi de o parte amenințările directe ale înverșunaților antisemiți din acest oraș, ear, de alta influențările esercitate de așa numiții ebreo-filii.

Cari din aceste două din urmă iniuriiri ar fi fost mai puternice puțin ne interesează. De ajuns că atât antisemiții cât și ebreo-filii au reușit: *Evreii n'au fost înfățișați la proces.*

Lucrurile fiind ast-fel arangiate, ușor se poate înțelege, că onor domni apărători ai sfântului protoereu Elefterie Petrescu & comp., puteau să-și desvolte apărările, fără genă și pedică—de rușine nu mai vorbim—pe tărâmul acușatiunilor antisemitice. Așa bună-oară unul dintre dânsii se înfuriază asupra justiției, strigând că nu înțelege cum de se arestează niște *credincioși și bravi* creștini, cari, *în interesul românismului*, nu comiseră altă de cât spărgând câteva giamuri murdare ale unor evrei. Un altul merge și mai departe: La toți acești bravi români,—zicea acesta,—ar trebui să li se impodobească pieptul cu decorațiuni și capul cu cununii de lauri. Un al treilea ce pare a fi și bun statistic, după ce trânteste canoscutele clișeuri antisemitice la adresa Evreilor, nu se rușinează a mai adăoga și următoarea sfruntată minciună:

„Francia are numai 40,000 Evreii și cu toate aceste guvernul

„ei vrea să-i alunge“.—Se vede că onorabilul a citit pe Drumont :

„Italia are numai 30,000 Evrei și sunt asemenea persecutați pe toate căile. Și noi, noi cari avem peste *un milion* de ast-fel de „lipitori, să mai căutăm a face o acuzare din fapta acestor buni „patrioți, cari au încercat numai să facă ceia ce au făcut și fac încă frații lor din Occident“.(!!!)

Ne oprim aci lăsând pe cititorii „*Revistei Israelite*“ să-și facă comentariile lor.

Primiți etc.

N...

* * *

O corespondență privitoare la emigrarea Evreilor în Spania.

București, 13 Ianuarie 1887.

Domnule Redactor.

Intr'o scrisoare pe care o scrisese d-lui Isidore Lapuya din Madrid în zioa de 30 Decembre, îi adresaiți între altele și următoarele chestiuni :

1). Dacă intențiunea d-sale în chestiunea emigrării israelite în Spania este generală sau numai pentru Evreii spanioli?

2). Dacă vorbește personal ca republican, sau guvernul însuși consimte la aceasta?

3) Dacă clasa sërmană a populației Israelite poate să emigreze și dênsa.

Acest domn în urma chestiunilor de mai sus pe cari i le-am adresat, îmi scrie într'o scrisoare datată de la 6 curent, cele ce urmează :

1). Eu cred o emigrațiune generală. Aci pot veni Israeliții din toate țările. Emigranții vor putea aspira de a fi concetățeni spanioli, și pentru aceasta sunt cele mai bune condițiuni, mai ales pentru aceia cari conservă amintirea obiceiurilor și idiomului nostru (voesc a înțelege pe Israeliții spanioli); prefer în primul rang pe aceștia, fără însă a exclude pe cei-l'alți.

2). Eū nu vorbesc ca un om ce aparține vre-unui partid.

Intreprinderea noastră este cu totul strêină de politică. Guvernul spaniol pare întru cât-va a favoriza această idee, după cum veți vedea în copia aci alăturată.

3) Clasa săracă nu trebuie încă, pentru moment, a veni în Spania. Deocamdată e vorba de clasa industrială, și persoane cari își pot câștiga existența lor, odată stabilite în această țară. Emigrarea trebuie să se facă din clasa de mijloc. Bine înțeles că nu escludem pe capitaliști; dar că, pentru moment nu sunt sortiți de a începe emigrarea cu clasa săracă.“

Pentru a da Domnule Redactor, o idee exactă iubiților d-v. cititori, îmi permit a vă alătura aci, traducerea „*Actului de constituirea unui Comitet central spaniol de emigrarea Israelită*“ :

„*Madrid* 30 Decembre 1886. Sub-semnații, adunați în domiciliul excelenței sale d. *Don Joan Rospede*, inspector financiar, ex-deputat și ex-guvernator civil etc.

Considerând :

1). Că convine a a se atrage în Spania populațiunea Israelită-emigrantă din diversele regiuni ale Europei, mai cu seamă acea descendentă din familii spaniole expulzate în anul 1492 ;

2) Că această idee emisă de d. Lopez Lapuya a fost admisă cu entuziasm de toate persoanele marcante Israelite, aproape de toate țările ;

3). Că pentru ca această întreprindere să poată reuși mai bine, trebuie a se aduce în vederea opiniei publice, inspirațiunile și tendințele Israelitilor, și reciprocamente a le face cunoscut lor, caracterul și condițiunile țerei noastre ;

Având în vedere legislațiunea actuală spaniolă, precum și art. 11 din legea fundamentală (constituție) precum și autentica interpretare, basată pe declarațiunile oficiale ale excelenței sale d. Președinte al consiliului de miniștri, ce garantează orî-cărui străin libertatea orî-cărei întreprinderi.

ACORDA

A se constitui comitetul spaniol de emigrațiunea Israelită conform dispozițiunilor următoare :

1). Comitetul central trebuie a se pune imediat în relațiuni cu diferitele corporațiuni israelite ale Europei, pentru ca să poată indica persoanele cari reunesc condițiunile cele mai esențiale ce se cer emigranților în Spania.

2). Comitetul central va protegia pe emigranții Israeliti luând în seamă starea lor morală și materială, după gradul în care s'ar putea bucura de libertatea acțiunilor legale, cari ar putea fi necesare și după cum aceia ce o solicită, sunt sau nu de naționalitate spaniolă, și dacă împlinesc condițiile cerute de lege.

3). Comitetul central va căuta a propaga prin presă, în cărți în orî-ce publicațiuni, a treia considerațiune din acest act.

4). Comitetul central se divide în două secțiuni : una cu caracterul unei comisiuni executive, și alta cu caracterul consultativ. Vor exista mai mult un corp de bărbați de litere accesorii, etc.

(Urmează subsemnăturile)

Această copie s'a legalizat de secretar : **G. Keparaz.**

D. Lopez îmi trimite de asemenea copiile a două scrisori ce primul ministru din Madrid a adresat nobilului nostru coreligionar d. *H. Guedalla* la Londra. Conținutul lor este deja cunoscut iubitorilor d-v. cititori. In curând vă voi trimite traducțiunea.

Primiți vă rog Domnule Redactor asigurarea stimei ce vă conserv.

H. Bidjarano.

Directorul școlii Israelito Spaniole.

CRONICA EXTERNA

O SCRISOARE PRIVITOARE LA ISRAELITII ROMANI DIN AMERICA

New-York 14 Ianuarie 1887.

D-nului Redactor al „Revistei Israelite“

Conform promisiunii mele de a vă ține în curent despre cele ce se petrec cu corelegionarii noștri din România, cari actualmente locuiesc în New-York; îmi permit pe lângă relatările mele deja publicate în „Revistele“ trecute, a vă mai relata încă câte-va cuncte în privința emigranților:

I. O societate israelită română. — Israeliiți români din New-York au constituit o societate sub numele de „*Erster Rumänische-Amerikanischer Brüderbund*“ care se datorește stima-bilului domn *Ch. W. Waldmann*, fiul d-lui Iosef Waldmann din Focșani; această societate înființată abia la sfârșitul a-nului 1883, a reușit prin zelul și activitatea d-sale și încă a câtor-va membrii activi ai societății a cumpăra un loc de cimitir cu suma de o mie de dolari și mai au încă aproape o asemenea sumă. Scopul societății este ajutarea membrilor în cas de boală, prin procurarea gratuită a doctorului și a medicamentelor, pe lângă care societarul bolnav mai primește o subvențiune săptămânală de cinci dolari pe tot timpul boalei când e în neputință a 'și câștiga existența. Iar în cas de deces al unui membru societatea îngrijește pentru înmormântarea sa, plătind din fondul ei vânduvei sa membrului defunctului o sumă de cinci sute de dolari.

Societatea numără astăzi aproape o sută de membrii, dintre cari unii nu mi-au putut lăuda în destul activitatea și zelul d-lui Waldmann pentru prosperarea acestei societăți pe care o dirigiază și astăzi în calitate de Președinte.

În seara de 2 Ianuarie cor. societatea în cestiune, a dat un bal în beneficiul ei; fie care membru al balului domni și doamne, se întreceau care mai de care pentru o mai bună reușită.

Sala de dans era împodobită cu flori și brazi, iar în fața intrării falfăia „stindardul tricolor român“. În salon nu se auzea decât limba română pe care o vorbeau cu drag toți vizitatorii balului. Ei păreau, că sunt în România, uitând pentru un moment dorul de acasă, rudele și prietenii de cari s'au despărțit cu atât amar.

Era o veselie ne mai pomenită când muzica americană a început a întona „hora românească“, sërba, și alte danțuri românești. Balul a durat până la 4 ore de dimineață.

Produsul net alt balului a fost de patru sute de dolari. Este de remarcat că sala unde a fost balul, a fost oferită gratis de către antreprenorul salonului.

Succesul dobândit se datorește în primul rând d-lui *L. Sternlicht* Iașian, d-lui *Ch. W. Waldmann*, d-lui *L. I. Grumberg*, și d-lui *Philipp Matias*.

Fiind-că am menționat numele d-lui *Philipp Matias* îmi permit a vă scrie câteva cuvinte despre d-sa:

D-sa a ocupat sub numele de Philipescu Matei, funcțiunea de telegrafist la calea ferată română, și după ce a ocupat această funcțiune un timp de aproape 14 ani de zile, și știindu-se capabil pentru avansarea, a avut cutezanța—el ca evreu—a cere d'a fi examinat pentru avansare, la care cerere îi s'a zis că neîntrunind calitatea de cetățean român sau naturalizat, nu poate fi admis la examen și nici la avansare; văzând această, dânsul a cerut un concediu, și a plecat la America. Ajuns la *New-York* el a căutat a învăța bine limba engleză, și după 3-4 luni de ședere în *New-York*, a căpătat un post de telegrafist, care post îl ocupă de mai bine de un an de zile, fără ca naționalitatea sa de Evreu să îi fie vre o piedică la avansarea sa.

În o convorbire ce am avut cu dânsul îmi zicea: „Mă crede prietene că ași povățui pe toți foștii mei colegi de la calea ferată română, ca să nu rămâie în serviciu în România, unde făcând chiar serviciile cele mai bune, nu au nici o șansă de avansare, afară numai de frumoasa perspectivă după zece-două-spre-zece ani de slujbă, de a fi depărtat din serviciu,—iași consilia zic, să 'și mai încerce norocul și peste Ocean“.

II. Ceva despre d. B. F. Peixotto. — Zilele acestea am avut distinsa onoare de a fi primit de onor. d. *Benjamin F. Peixotto*, fostul Consul general al Statelor-Unite în București.

În cursul discuțiunii noastre d-sa a arătat că poartă un viû interes țerei române și în special coreligionarilor săi din România.

D-sa se interesează foarte mult și de soarta Evreilor români cari au emigrat în New-York și cunosc mulți aci, cari au găsit în acest venerabil domn un bun și însemnat protector.

III. Teatrul Israelit în America. — Pe piața New-Yorkului sunt două teatre evreești, ambele din România.

1) Trupa „Silbermam & Carp“ dilectează publicul evreesc în „Oriental Theatru“ cu piesele cele mai noi.

2) Trupa „Mogulescu & Finkel“ sub Firma „*Roumania Opera House*“ dilectează publicul în „Național Theatru“. Primul debut al acestei trupe a fost în seara de 6 Ianuarie, 1887 cu piesa „*Raschi*“ sau „Persecuțiunea Evreilor în Franța“, care a reușit destul de bine. Decorațiunile erau brilante, și ostenele actorilor au fost respătite prin salve de aplause, și chemări repetite din partea publicului numeros.

Această trupă are multă șansă în New-York.

Mulțumindu-vă pentru ospitalitatea acestor rânduri am onoare a vă saluta cu respectuoasă stimă.

Un Israelit-Român

ȘTIINȚA, LITERATURA ȘI BIBLIOGRAFIA

COMUNITATEA DIN ROMAN *)

Descriere istorică de Ioseph Kaufmann (din *Piatra*)

CIMITIRE.

În orașul *Roman* sunt două cimitire: Unul vechiu, și altul nou la bariera numită *Râioasa*.

I. **Cimitirul vechiu** se află mai în centrul orașului, aproape de biserică Armeană. După afirmarea bătrânilor din localitate, acest cimitir ar avea o vechime de peste 500 de ani.

D. Iacob Psantir în descrierea sa „*Cronicele țarei Românești*“ (tom. I pg. 71 și 72) ne spune că zaplazul cimitirului s'a dat mai înăuntru cu 2—3 palme și mormintele au rămas afară. Mai toate pietrele mai vechiu au intrat în pământ. Din aceste pietre am găsit una de 124 de ani ce se află spre porțița aproape de zaplaz. O altă piatră mormântală tot lângă zaplaz, are următoarea inscripția în limba ebraică pe care noi o dăm în traducere Românească: „Aci zace bărbatul însemnat versat în Thora, *Iehuda Løb* fiul Rab. Twi Hirș, fericit întru amintire, reposat Marți 21 Marcheșven 507 (1747).**) Alături de aceasta piatră mai sunt încă două cari sunt intrate mare parte în pământ și cu inscripții șterse de vremi.

*) V. „Revista Israelită“ anul 1 pg. 694—698 și pg. 759—765.

**) Aci e o greșală; trebuie să citim 11 Cheșvan 5506 sau 5 Noembre 1746, căci număin acest an 21 Chislev cădea în zi de Marți; ear în anul 5507 a fost Vinerea.

Nota Redacțiunei.

Rabinul Iacob Isacson, d. Aba Abram, și alți, mi au spus că au citit mai de mult în acest vechiu cimitir pietre de 2—300 de ani. Privitor la fundarea acestui cimitir am aflat următoarele: În anul 1825 târgoveții creștini ațâțați de episcopia locală au dat o jalbă către Vodă Ioan Alexandru Sturza spuindu-i că cimitirul s'ar afla în mijlocul orașului pricinuind în acest mod multă supărare târgului. Domnul țarei a chemat atunci pe Epitropii Comunității, între cari se afla și părintele d-lui Aba Abram, al d-lui Mendel Șaim, acel al d-lui Lupu Davidovici, cari i s'au înfățișat cu rugăminte spre a cerceta la fața locului toată pricina. Vodă într'adevăr a trimis trei oameni ai săi la Roman și cercetând pricina la fața locului au găsit că cimitirul este vechiu de mulți ani, pe când nici nu era încă târgu aproape și că chiar atunci—în anul 1825—nu se afla în mijlocul târgului ci într'o mahala depărtată, nepricinuind nici o supărare. Vodă Sturza pe baza acestor cercetări de mai sus a hotărât prin hrisovul său de la 29 Noembrie 1825, No. 66, ca cimitirul să rămâie nestrămutat și nesupărat de nimeni—chrisov pe pe care noi îl reproducem întocmai:

„Noi Alexandru Ioan Sturza voi-vod cu mila lui Dumnezeu, domn țarei Moldovei. După jalba ce au dat domniei mele târgoveții din târgul Romanului asupra breslei jidovilor de acolo din târg—pentru pricina mormânturilor ce au ei acolo pentru îngroparea morților, că ar fi în mijlocul târgului și că ar pricinui o supărare multă târgului, rânduindu-se în cercetare chiemărei Domniei mele de unde făcându-se căzută cercetare prin înadins rânduiri la starea locului s'au aflat că acest loc este prins di sumă di ani, pi când pi acolo, pi aproape nici era târg ci loc slobod precum și acum earăși nu vine în mijlocul târgului ci într'o mahala a târgului cu depărtare de târg unde nu pricinuește nici o supărare; drept acea de vreme ce lucrul acesta precum s'au dovedit, este din învechime și pi când său făcut era loc slobod nu se cunoaște nici o vinovăție asupra numiților ci va rămâne nestrămutat și dar spre nesupărare mai mult li său dat această carte a domniei mele.“ 1825 Noembrie în 29 zile No. 66. Iscălitura și pecetea Domnească subscris: Postelnicul Iordache.“

Acest hrisov Domnesc se află actualmente în posesiunea d-lui Aba Abram din Roman.

(Va urma)

SUMARUL REVISTELOR

REVISTA PEDAGOGIGA „LUMINA PENTRU TOTI“

Cuprinsul N-rului 7, anul II, Decembrie 1886.

Anul nou 1887 R. — Albumul vieții de Al. Slăniceanu. — Relece băntue astăzi Societatea Română de A. M. Mihalcescu. — Românisme, adică expresii, vorbe sau diceri proprii poporului român de Ștefănescu (Grindu). — Ateneul Român de Ion Russu. — Pesimistul de C. Calmuchi (Mane). — Plugușorul de Christ. Ștefănescu Revereanu. — Sentințe pedagogice pronunțate de diferiți oameni mari de Christ. Ștefănescu Revereanu. — Datinele și credințele poporului G. Stoicescu. — Cum învață Gertruda copii săi? (Capul d'operă pedagogic al lui Pestalozzi compus din 14 epistole, adresate amicului său Gesner de E. B. — Invățământul muzicii și școlile secundare. Juvenal. — D'ale Bisericeii, un mitropolit și trei episcopi de † B. P. — Gazeta Săteanului sau omul sfîntește locul de E. B. — S. S. Părintele Partenie Clinceni, episcop al Dunării de jos de E. B. — Rolul mamei în educațiunea fetelor de Christ. Ștefănescu Revereanu. — Viitoarea soartă a școlilor noastre sătești de Pr. Al. Popescui — Bibliografie; Manual de geogr. jud. Mehedinți, de D. Stăncescu și poetul Soreanu, de Ioan Russu. — Pedagogie Educativă. Cea mai neapărată trebuință de educațiune de E. B. — Semne înveselitoare pentru școla poporului de E. B. — O școlă nouă, Redacția. — Notițe istorice asupra școlilor din orașul Giurgiu și din județul Vlașca de d-l I. Boldescu, de E. B. — Tot se mai găsesc oameni ai lui Dumnezeu, E. B. — Notițe Literare. — Buletinul Oficial. — Semne bune pentru industria română. — O carte recomandabilă profesorilor sau calendarul școlii pe anul 1887. — O carte mult așteptată sau dicționarul latino-român de D. Popilian.

*, *
„Literatorul“, anul VIII de la * 1 Ianuarie 1887 are următorul
sumar :

Martial, piesă de V. A. Urechie; Poesia Alexandrina, studii de Aug. Demetrescu, Din carnetul unui dezertor, nuvelă de Al. Macedonski; Avertume, versuri de Louis de Chardonne; Naiada, Grija de mâine, Distih, versuri de Al. Macedonski; Fleurs et fruits de Oscar Eliatte; Resbel și pace de D. Opreșan; Noaptea de Februarie, de Al. Macedonski; L'amour et l'amitié, Sur un album, versuri de B. Florescu; La mort d'Adam, proză de Dem.; Juvenilia, versuri de St. Velescu; Cronica teatrală de D. Manolescu; Bibliografie.

* * *

Tara Nouă Anul III. No. 11 Decembre 1886, Redactor *Ioan Nenițescu* are următorul sumar: **Părerile lui Rousseau** despre **Cultivarea sensurilor** de Vasile Saftu. — **Despre origina Vietei**. — **Sistem național de economie politică** de Frederic List. Cartea IV. *Politica*, Cap. III. *Politica Continentală*. — Cap. IV *Politica comercială a națiunii Germane*. — **Notiță Biografică** asupra lui Frederic List, de Enric Bichelot. Traducere. — **Din ale lumii** Inima de mamă. — Basmu lui D-zeu (povestire populară. — Despre pomul crăciunului. Din poveștile unchiașului sfătos.

COLECȚIUNEA ANULUI I

A

„REVISTEI ISRAELITE“

un volum de aproape 800 de pagini conținând articole privitoare la situația Evreilor, recensiuți, acte istorice, și diverse alte notițe importante, se găsește de vânzare la administrațiunea «*Revistei*» cu prețul de 14 l. n.

CHESTIUNEA ISRAELITA

DUPA DOSARUL PROCESULUI «*ROHLING-BLOCH*»

de Dr. IOSEPH KOPP

Tradusa de d-nu S. I. GROSSMAN (Iași)

Prețul unei broșuri este 2 lei. n.—Se poate procura la Tipo-litografia H. Goldner—Iași.

Un student dispunând de câte-va ore libere pe zi, caută o meditație de clasele primare sau liceale. A se adresa la redacțiunea acestei Reviste pe adresa: *Xenofon*
